

Kommunledningskontoret
Peter Johansson
peter.johansson@bengtsfors.se

Budget och verksamhetsplan för år 2025 (2026-2028)

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2023-12-04 § 146 om reviderad budgetprocess och att prislappsmodellen utgör grund för förslaget till budgettram. I korthet innebär den reviderade budgetprocessen att:

- Budgetberedningen tar fram förslag på budgetramar på verksamhetsnivå under våren. Budgetramarna baseras på skatteunderlagsprognosen från februari och tas fram med stöd i prislappsmodellen.
- Kommunfullmäktige beslutar om budgetramar i maj.
- Beslutade budgetramar överlämnas till förvaltningen som tillsammans med kommunstyrelsens utskott arbetar med anpassningar inom ramen för tilldelad budgettram.
- Förslag till åtgärder och utskottens synpunkter sammanställs i allmänna utskottet i september för beslut i kommunstyrelsen i oktober.
- Vid principiella beslut eller behov av revidering av budgetramar beslutas detta av kommunfullmäktige i november.
- Taxor samt koncernbudget beslutas av kommunfullmäktige i november.

Det tekniska budgetunderlaget har tagits fram baserat på prislappsmodellen. Finansiella förutsättningar baseras på pensionsprognos per 2023-12-31, skatteunderlagsprognos och uppräkningsfaktorer enligt SKR cirkulär per 2024-02-26.

Budgetberedningen har haft sex sammanträden under perioden 2024-03-12 – 2024-04-15 och har därefter lämnat förslag till drifts- och investeringsbudget. Kommunstyrelsens allmänna utskott ställde 2024-04-22 sig bakom budgetberedningens förslag.

Förslaget baseras på en oförändrad skattesats.

Kommunstyrelsens allmänna utskott föreslår ett budgeterat resultat på 7,4 mnkr, vilket motsvarar 1 % av summan av skatter och generella statsbidrag.

Kommunstyrelsens allmänna utskott föreslår vidare en investeringsbudget på totalt 30,3 mnkr.

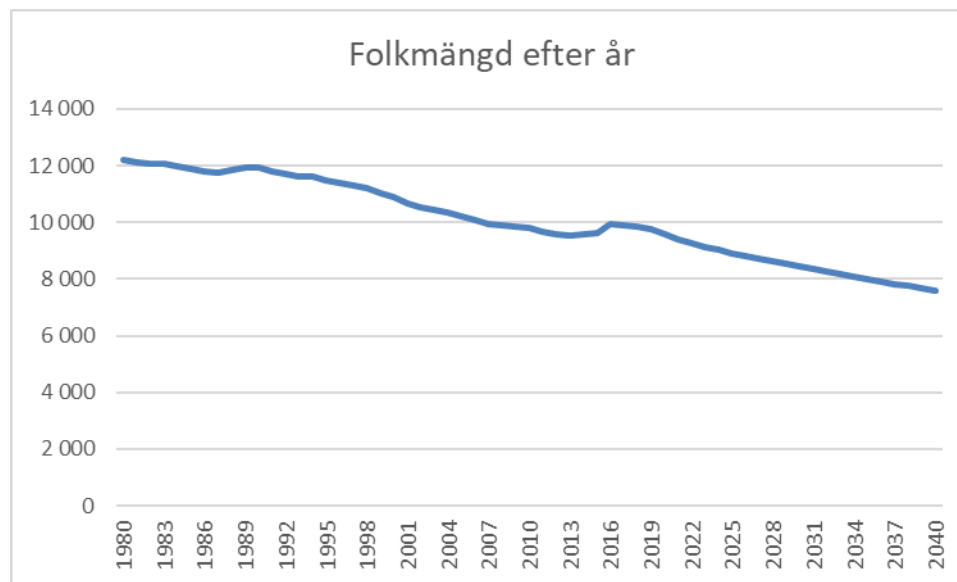
Innehåll

1	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	5
1.1	Befolkningsutveckling	5
1.2	Skatteunderlag	6
1.2.1	Skattesats	8
1.3	Arbetsmarknaden	8
1.4	Prisutveckling	9
2	Förväntad utveckling	9
3	Nämndernas uppdrag	10
3.1	Kommunstyrelsen	10
3.2	Myndighetsnämnden	10
4	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	11
4.1	Kommunfullmäktiges mål	11
4.2	Finansiella mål	12
5	Väsentliga personalförhållanden	13
6	Budgetprocess 2025 (2026–2028)	13
6.1	Tekniskt budgetunderlag	14
6.1.1	Prislappsmodellen	14
6.2	Budgetberedningens arbete	15
7	Driftsbudget	15
8	Balanskravsresultat och finansiell analys	17
8.1	Resultatutjämningsreserv/resultatreserv	17
8.2	Reserveringar inom eget kapital	17
8.3	Finansiell analys	17
8.3.1	Avstämning mot finansiella mål,	18
9	Finansiella rapporter	19
9.1	Resultaträkning	19
9.2	Kassaflödesanalys	19
9.3	Balansräkning	20
10	Investeringsbudget	21
11	Beslutsförslag	22

1 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

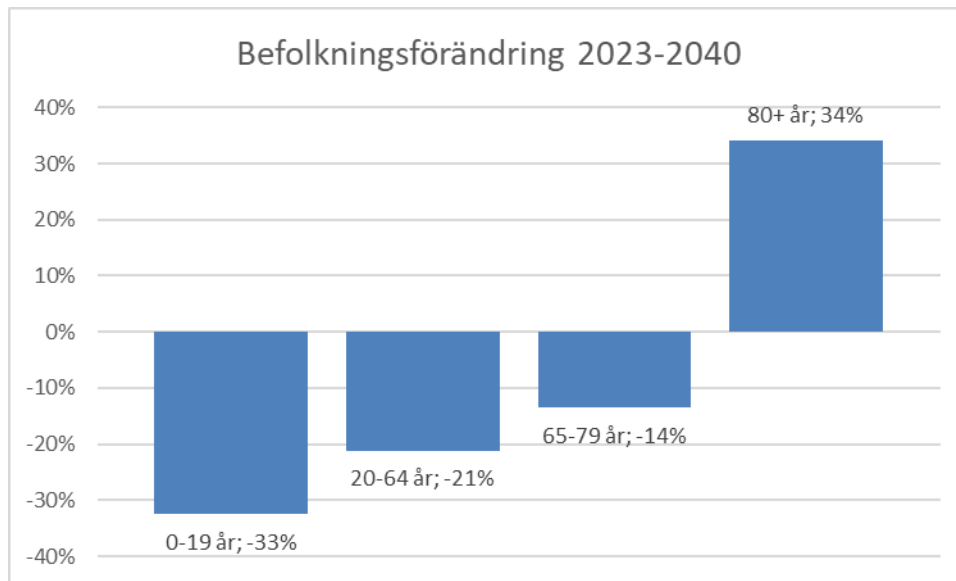
1.1 Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen i Bengtstors kommun har under en längre tid varit negativ. Endast ett fåtal år har befolkningen ökat. Efter 1990 har befolkningen endast ökat tre år (2014-2016) i samband med att flyktinginvandringen till Sverige var hög. Från år 2016 har befolkningen minskat med 802 personer till 9 138 personer år 2023, en minskning med 8,1%. För planperioden 2025-2028 väntas befolkningen minska med ytterligare 404 personer, varav 112 personer är minskningen för budgetåret 2025. I diagrammet nedan visas befolkningsutveckling från år 1980 till 2040. Värden för år 2024-2040 utgörs av prognos som tagits fram av företaget Statisticon i mars 2024.

För kommunens ekonomiska förutsättningar har befolkningsutvecklingen en direkt påverkan genom att intäkter för skatter och generella statsbidrag minskar när befolkningen minskar. Skatteintäkter för budgetåret 2025 baseras på befolkningen 1 november år 2024. För år 2024 väntas en befolkningsminskning på 123 personer. Den beräknade effekten på intäkter från skatter och generella statsbidrag uppgår till 10,6 mnkr.

Den förväntade befolkningsminskningen de kommande åren fördelar sig ojämnt över åldersgrupperna i befolkningen. Den största minskningen procentuellt sett väntas ske i de yngre åldersgrupperna samtidigt som de äldsta invånarna väntas bli fler. I diagrammet nedan visas förväntad procentuell förändring mellan åren 2023 och 2040 uppdelat per åldersgrupp. I faktiska tal är förändringen en minskning med 561 personer i gruppen 0-19 år, minskning med 967 personer i gruppen 20-64 år, en minskning med 277 personer i gruppen 65-79 år och en ökning med 270 personer i gruppen över 80 år.

Det är bara invånargruppen över 80 år som väntas bli fler. Mot bakgrund av detta görs bedömningen att kommunen kommer att ha volymökningar inom äldreomsorgen. När det gäller barn och unga kommer det totala antalet minska, vilket innebär att volymerna inom barn- och utbildningsverksamheten kommer att minska.

Den stora befolkningsgruppen 20-64 år prognostiseras minska med 14 %. Det är i denna grupp flest yrkesverksamma finns och därmed huvuddelen av kommunens finansiering (skatteintäkter) och arbetskraft, vilket får stor påverkan på möjligheterna att finansiera och bemanna en ökad verksamhet inom främst äldreomsorgen. Befolkningsutvecklingen inom denna grupp har också stor påverkan på barnantalet, vilket gör att en minskning här innebär minskat antal barn och därmed ytterligare minskat invånarantal totalt.

I tabellen nedan visas befolkningsprognos för planperioden uppdelad i olika åldersgrupper.

Antal invånare per åldersgrupp						
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0-18 år	1 648	1 595	1 539	1 505	1 450	1 406
19-64 år	4 651	4 559	4 530	4 430	4 393	4 333
65-79 år	2 049	2 030	1 969	1 959	1 923	1 908
80+ år	790	832	865	909	940	964
Summa	9 138	9 015	8 903	8 803	8 706	8 611

1.2 Skatteunderlag

Intäkter från skatter och generella statsbidrag i budgetramar baseras på SKR cirkulär 24:16 från 2024-02-26. Bedömningen från SKR är att det reala skatteunderlaget kommer vara negativt för åren 2023 och 2024 för att sedan vända uppåt igen. Att det reala skatteunderlaget är negativt beror på att priser väntas öka mer än skatteunderlaget. Inbromsningen på arbetsmarknaden bedöms fortsätta 2024. Sysselsättningen förväntas falla men kompenseras av en ökande medelarbetstid. Detta leder till att antalet arbetade timmar är oförändrat 2024, vilket gör att lönesummans ökning endast blir drygt 3

procent. De pensioner som styrs av prisbasbeloppet bidrar till en stark ökning av pensionerna 2024 (garantipensioner och vissa avtalspensioner).

Uppräkning av vissa skatteskalor med prisbasbeloppet samt ytterligare en förstärkning av det förhöjda grundavdraget i budgetpropositionen för 2024 minskar skatteunderlaget (kommunsektorn kompenseras för förhöjda grundavdrag via höjda statsbidrag). Men historiskt är det sammantaget en mycket svag ökning av skatteunderlaget 2024.

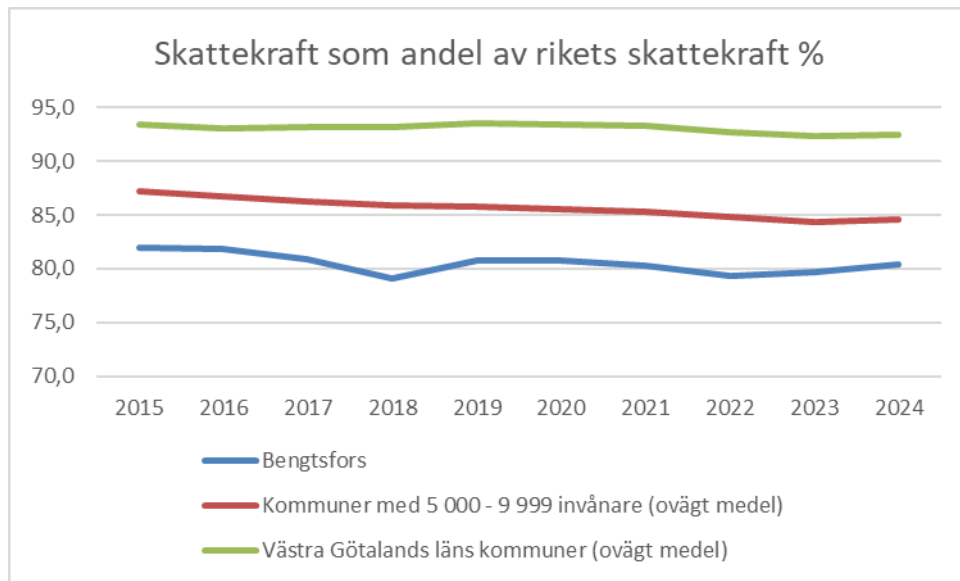
Konjunkturåterhämtningen 2025 och därmed ökad efterfrågan på arbetskraft sker initialt via högre medelarbetstid men gradvis även genom fler sysselsatta. Återhämtningen understöds av de sänkta reallönerna. Även ökade drivkrafter för att arbeta driver på antalet arbetade timmar via ökat arbetsutbud på lång sikt. Incitamenten till att arbeta stärks dels via skattesänkningar och dels via hushållens sänkta reala inkomster. Det nominella skatteunderlaget växer ungefär i linje med det historiska genomsnittet sett till hela prognosperioden. Det är dock en kraftig inbromsning 2024 och en återhämtning därefter. I tabellen nedan presenteras förväntad procentuell förändring av skatteunderlaget. Ackumulerat är jämfört med 2022.

Prognoser	2022	2023	2024	2025	2026	2027
SKR, aktuell	5,8	5,1	2,7	4,9	4,2	4,0
SKR, föregående	5,8	5,3	2,6	4,7	4,1	4,0
Regeringen, sept*	5,7	4,6	3,3	4,2	5,0	–
ESV, nov	5,9	4,9	3,3	4,4	4,2	4,8
Ackumulerat						
SKR, aktuell	0,0	5,1	7,9	13,2	17,9	22,6
SKR, föregående	0,0	5,3	8,0	13,1	17,8	22,5
Regeringen, sept*	0,0	4,6	8,1	12,6	18,2	–
ESV, nov	0,0	4,9	8,3	13,1	17,8	23,5

* Regeringens siffror visar prognosen från budgetpropositionen för 2024.

SKR, aktuell är prognosen från februari och SKR föregående är från december 2023.

I diagrammet nedan visas utvecklingen av skattekraften i Bengtsfors kommun uttryckt som andel av rikets skattekraft. Diagrammet visar att såväl Bengtsfors kommun som övriga kommuner i gruppen och regionen har en lägre skattekraft än riket. För Bengtsfors kommun har skattekraften sjunkit från 82 % av riket år 2015 till 80,4 % år 2024. En mindre ökning syns dock de sista två åren.

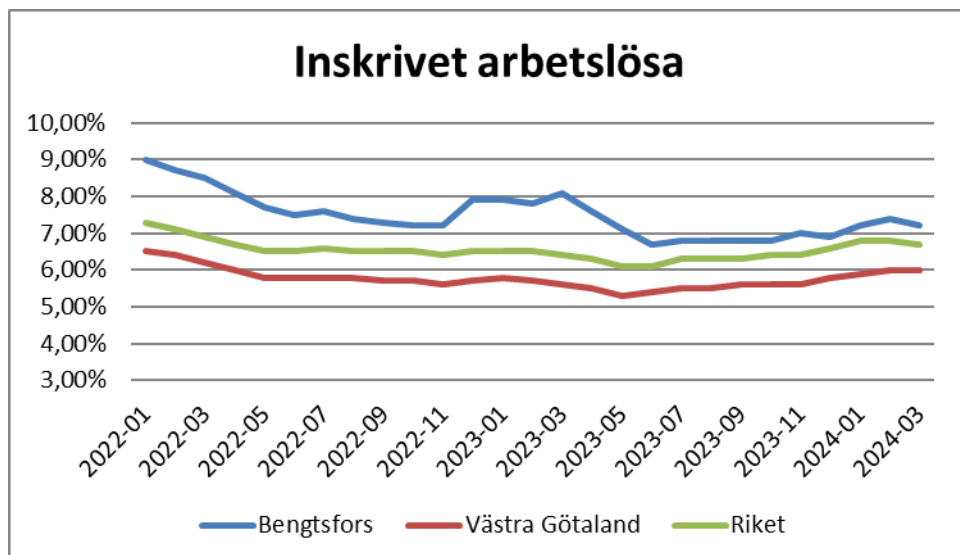

1.2.1 Skattesats

Kommunstyrelsens allmänna utskott har föreslagit för kommunfullmäktige att fastställa oförändrad utdebitering till 22,92 ören per skattekrona.

1.3 Arbetsmarknaden

Utvecklingen på arbetsmarknaden har påverkan på kommunens förutsättningar på flera olika sätt. På intäktssidan påverkas kommunens skatteintäkter av invånarnas inkomster. Samtidigt riskerar en hög arbetslöshet att leda till större behov av ekonomiskt bistånd och därmed ökade kostnader för kommunen. Möjligheterna att hitta arbeten i kommunen påverkar också kommunens attraktivitet. I diagrammet nedan presenteras utvecklingen av andelen inskrivet arbetslösa i procent av befolkningen i åldern 16-65 år. Från januari 2022 till mars 2024 har andelen inskrivet arbetslösa minskat från 9,0 % till 7,2 %. Den öppna arbetslösheten har för samma period minskat från 3,0 % till 2,6 %. För ungdomar (18-24 år) har den totala arbetslösheten ökat från 8,5 % till 9,3 %.

1.4 Prisutveckling

I SKR cirkulär 24:16 från 2024-02-26 presenteras förväntad utveckling av priser och löner. Det är dessa antaganden som ligger till grund för beräknade budgetförutsättningar. En brant nedgång av pensionskostnaderna 2025, som en konsekvens av sjunkande inflation 2024, gör att arbetskraftskostnaderna utvecklas mycket svagt 2025. För år 2025 väntas arbetskraftskostnaderna minska jämfört med 2024. Pensionskostnaderna bedöms fortsätta minska 2026. I tabellen nedan visas årlig procentuell förändring av prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Prisindex	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader*	7,0	5,2	-0,2	2,2	3,6
Övrig förbrukning	4,0	2,9	2,5	2,5	2,5
Prisförändring, %	6,1	4,5	0,6	2,3	3,3

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.*

Källa: SKR.

Rensas siffrorna för effekten av pensionskostnaderna blir index i stället enligt nedan tabell.

Prisindex	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader*	3,1	3,8	3,5	3,3	3,3
Övrig förbrukning	4,0	2,9	2,5	2,5	2,5
Prisförändring, %	3,4	3,5	3,2	3,0	3,1

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.*

Källa: SKR.

2 Förväntad utveckling

En av de stora utmaningarna för Bengtsfors kommun är den demografiska utvecklingen med minskande befolkning som en följd av låga födelsetal. Samtidigt blir befolkningen allt äldre och antalet invånare över 80 år väntas öka de kommande åren. En minskande befolkning kommer att kräva anpassningar av den kommunala verksamheten. Minskande befolkning kan också komma att innebära att rekrytering av personal till de kommunala verksamheterna blir allt svårare.

Bengtsfors kommun deltar i en gemensam satsning på "Det goda livet i Dalsland" tillsammans med 5 andra kommuner, delregion, Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen. Satsningens syfte är att stärka landskapet och om möjligt vända utvecklingen. Ett stort antal satsningar sker

och Campus Dalsland är en viktig pusselbit för att skapa ökad attraktivitet och göra det möjligt att stanna kvar i landskapet och studera på plats.

En annan viktig fråga är hur Dalslandskommunerna gemensamt kan klara av framtiden. Mindre kommuner i glesbygd kommer behöva hitta samverkan för att lösa välfärdsuppdraget. För att detta skall lyckas så krävs det en samsyn inom kommunen men också mellan kommuner, att man gemensamt arbetar mot en målbild. Att samarbeta handlar inte primärt om att spara pengar utan att minska sårbarheten och kunna svara upp på nutida och framtida kommunala åtaganden.

3 Nämndernas uppdrag

Kommunfullmäktige har genom beslut om reglementen tydliggjort uppdraget till kommunstyrelsen och nämnderna. En sammanfattning redovisas i korthet nedan.

3.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande förvaltningsorgan, med ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen har uppsikt över sådan kommunal verksamhet som bedrivs i sådana företag som avses i 3 kap kommunallagen. Kommunen och de kommunala företagen, benämnd koncernen - skall i kommunstyrelsens lednings- och styrningsperspektiv ses i ett helhetsperspektiv och utgöra en ekonomisk beslutsenhet.

Kommunstyrelsen fullgör också kommunens uppgifter enligt ett antal lagar och ansvarar enligt den lagstiftningen för ett antal verksamheter enligt reglementet.

Kommunstyrelsen har hand om den ekonomiska förvaltningen och fullgör de föreskrifter fullmäktige lämnat. Kommunstyrelsen har också hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen ska även besluta i ett antal grupper av ärenden enligt delegering från kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i reglementet.

Kommunstyrelsen ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

3.2 Myndighetsnämnden

Myndighetsnämnden fullgör kommunens tillsyns- och myndighetsuppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och har den närmaste tillsynen över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen (PBL). Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag eller meddelade dispensbefogenheter ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan och byggnadsväsendet. Nämnden fattar också beslut om dispens från strandskydd

enligt miljöbalken samt beslut enligt trafikförordningen samt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.

Nämnden svarar för kommunens myndighetsutövning inom räddningstjänstens område. Nämnden fattar även beslut om tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen, lagen om elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare, lagen om receptfria läkemedel, beslut enligt lotterilagen som faller inom den kommunala kompetensen om registrering samt beslut om färdtjänst enligt lag om färdtjänst och lagen om riksfärdtjänst.

Myndighetsnämnden har också till uppgift att vara jävsnämnd.

4 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunfullmäktige har fastställt 8 mål av betydelse för god ekonomisk ställning samt 2 finansiella mål. Samtliga mål utgår från Bengtsfors kommuns vision ”Bengtsfors kommun är en livskraftig kommun genom samarbete och individuell utveckling”.

4.1 Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges kommunövergripande mål som redovisas nedan är alla formulerade som ett framtida önskvärt tillstånd som kommunen vill uppnå och är 8 till antalet. Under varje kommunfullmäktigemål finns ett antal nedbrutna mål på kommunstyrelse- och myndighetsnämnds nivå.

4.1.1 Bengtsfors kommuns invånare erbjuds en god, jämlik, jämställd och kunskapsbaserad socialtjänst, vård och omsorg

Människors trygghet i vardagen är en av kommunens viktigaste uppgifter. Barn och unga ska stödjas tidigt för att klara skola och yrkesliv. Människor i behov av försörjningsstöd ska stöttas och stärkas till egenförsörjning. Fokus ska ligga på tidiga insatser; oavsett var i livet invånarna befinner sig. Sociala området arbetar kunskapsbaserat och innovativt. Digital utveckling och välfärdsteknologi ska ge möjligheter till ökad livskvalitet, trygghet och självständighet för den äldre och högre effektivitet inom äldreomsorgen.

4.1.2 Bengtsfors kommun har en god, jämlik och jämställd utbildning

Utbildning är den viktigaste faktorn för en framtida god hälsa. All pedagogisk verksamhet ska utgå från varje individs unika förmåga. Den ska skapa förutsättningar för måluppfyllelse samt motivation för fortsatta studier och etablering på arbetsmarknaden och för livslångt lärande. Invånarna ska som människor kunna växa och vara en del i det ständigt förändrade kunskaps- och informationssamhället. Alla barn och ungdomar ska ha lika rättigheter, skyldighet och möjligheter oavsett förutsättningar.

4.1.3 Bengtsfors kommun har ett bra företagsklimat och ett starkt, differentierat näringsliv

Bengtsfors kommun ska upplevas som en attraktiv kommun där goda relationer och korta beslutsvägar präglar kontakterna med företagen. Kommunen ska driva offensiva satsningar för att attrahera investeringar och nyetableringar.

- 4.1.4 Bengtsfors kommun har ett aktivt och nyskapande kultur- och fritidsutbud för alla
Människors välbefinnande, utveckling och upplevelser är grundläggande för att skapa en kreativ och fungerande livsmiljö. Att skapa attraktiva platser där kultur spelar en aktiv roll blir allt viktigare, både för att skapa ett meningsfyllt liv för boende och besökare men också för att stimulera tillväxt. Ett närmare samarbete mellan kultur och näringsliv ska främjas och strukturella möjligheter via samverkan till kulturaktiviteter genom ökad tillgänglighet, för alla åldrar ska skapas.
- 4.1.5 Bengtsfors kommun är en attraktiv och jämställd arbetsgivare
Personalen ska erbjudas trygga anställningar och en god arbetsmiljö. Arbetsplatsen skall genomsyras av öppenhet, förtroende, delaktighet och personalens idéer har genomslagskraft. Kommunen måste också säkerställa behovet av personalresurser och kompetens på kort och lång sikt samt planera för att kunna ersätta ledarpositioner och andra nyckelfunktioner.
- 4.1.6 Bengtsfors kommun har en tydlig ekonomistyrning och god kontroll
Kommunen har som strategiskt mål att utföra all verksamhet med tydlig kvalitet och resultatredovisning, med en effektiv resursanvändning och med en god framförhållning inför förändrade finansiella förutsättningar.
- 4.1.7 Bengtsfors kommun är en hållbar kommun – både miljömässigt och socialt
Kommunen ska arbeta för en resurseffektiv och ansvarsfull utveckling för att säkerställa att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam, god och socialt utvecklande miljö.
- 4.1.8 Bengtsfors kommun har attraktiva och trygga närmiljöer
Kommunen ska tillhandahålla fysiska miljöer – både utomhus såsom gator, vägar, allmänna platser, parker, grönytor och inomhus i kommunens lokaler för medborgares verksamheter. Lokaler ska upplevas attraktiva, välskötta, välfungerande, tillgängliga och trygga i samspel med både människa och miljö. Torg och allmänna platser ska utformas till levande offentliga mötesrum som inspirerar människor att vistas och verka i dem.

4.2 Finansiella mål

Till kommunfullmäktiges mål om en tydlig ekonomistyrning och god kontroll har två finansiella mål fastställts för budget 2025 (2026–2028).

- *Bengtsfors kommun och kommunkoncern ska vid utgången av varje planperiod ha en förbättrad soliditet mätt över en åttaårsperiod. Under åttaårsperioden får inte soliditeten minska mer än tre år i följd.*
- *Bengtsfors kommun ska ha ett resultat som är tillräckligt stort för att, mätt över en fyraårsperiod, självfinansiera kommunens investeringar. Undantag kan göras för långsiktiga investeringar överstigande 10 mnkr.*

5 Väsentliga personalförhållanden

Många av de verksamheter som bedrivs i kommunens regi är mycket personalintensiva, det vill säga den viktigaste resursen för att verksamheten ska fungera är personalen. Personal- och kompetensförsörjning kommer att vara ett viktigt strategiskt område för kommunen under en följd av år framöver. Det är därför av stor vikt att kommunen upplevs som en attraktiv arbetsgivare för att kunna behålla medarbetare, men även för att kunna attrahera nya och kommande medarbetare. Viktigt är att kommunen profilerar sig och marknadsförs som en spännande arbetsgivare som kan erbjuda vidareutveckling och en rad spännande kompetenser.

Att samtliga tillsvidareanställda skall ges möjlighet att kunna arbeta heltid är också ett naturligt pågående utvecklingsarbete för att uppnå en ökad attraktivitet.

I kommunens arbetsmiljöpolicy är målsättningen med allt arbetsmiljöarbete att alltid ligga steget före och förhindra de situationer som kan skapa ohälsa, skador, otrivsel och dålig arbetsmotivation. Arbetsmiljöfrågorna skall därför ses som en naturlig del av arbetet och skall alltid finnas med och diskuteras som första punkt på dagordningen på samtliga arbetsplatsträffar. Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet sker årligen på såväl politisk nivå som på förvaltningsnivå. Varje år genomförs arbetsmiljöutbildningar för bland annat nya chefer och skyddsombud.

Inom kommunen finns en medarbetapolicy med syfte att tydliggöra uppdraget som anställd i kommunen genom att beskriva värderingar, förhållningssätt och förväntningar. Den utgår från kommunens uppdrag, vision och mål. Värdegrunden som utmärker medarbetarskapet beskriver värderingar, förhållningssätt och förväntningar i möten och kontakter med anställda i kommunen. Den ska också beskriva medarbetarnas insatser och service som är avgörande för verksamhetens resultat, kvalitet och effektivitet. Värdegrunden består av fem värdeord med tillhörande definitioner och ska genomsyra allt arbete i kommunen:

- Gott bemötande
- Delaktighet
- Respekt
- Glädje
- Professionalism

6 Budgetprocess 2025 (2026–2028)

Kommunfullmäktige beslutade 2023-12-04 § 146 om reviderad budgetprocess och att prislappsmodellen utgör grund för förslaget till budgettram. I korthet innebär den reviderade budgetprocessen att:

- Budgetberedningen tar fram förslag på budgettramar på verksamhetsnivå under våren. Budgettramarna baseras på skatteunderlagsprognosen från februari och tas fram med stöd i prislappsmodellen.
- Kommunfullmäktige beslutar om budgettramar i maj.

- Beslutade budgetramar överlämnas till förvaltningen som tillsammans med kommunstyrelsens utskott arbetar med anpassningar inom ramen för tilldelad budgetram.
- Förslag till åtgärder och utskottens synpunkter sammanställs i allmänna utskottet i september för beslut i kommunstyrelsen i oktober.
- Vid principiella beslut eller behov av revidering av budgetramar beslutas detta av kommunfullmäktige i november.
- Taxor samt koncernbudget beslutas av kommunfullmäktige i november.

6.1 Tekniskt budgetunderlag

Det tekniska budgetunderlaget har tagits fram baserat på prislappsmodellen. Finansiella förutsättningar baseras på pensionsprognos per 2023-12-31, skatteunderlagsprognos och uppräkningsfaktorer enligt SKR cirkulär per 2024-02-26.

6.1.1 Prislappsmodellen

Vid beräkning av tekniska budgetramar baserat på prislappsmodellen delas kommunens verksamheter in i prislappsverksamheter och övriga verksamheter.

Följande verksamheter är prislappsverksamheter:

- Förskola
- Fritidshem
- Förskoleklass
- Grundskola
- Gymnasieskola
- Vuxenutbildning
- Äldreomsorg
- LSS
- IFO

Vid beräkning av teknisk ram för prislappsverksamheter tas utgångspunkt i rikets genomsnittliga kostnad år 2022 per person i aktuell målgrupp. Denna genomsnittskostnad justeras sedan för Bengtsfors kommuns förutsättningar enligt parametrarna i det kommunala utjämningsystemet och resulterar i en unik prislapp per verksamhet för Bengtsfors kommun. Den tekniska prislappen justeras sedan för pris- och löneökningar inför varje år och multipliceras med prognosticerat invånarantal i aktuell målgrupp. De tekniska ramarna för prislappsverksamheterna är därmed alltid anpassade till kostnadsnivå aktuellt år och demografiska förändringar.

De verksamheter i kommunen som inte ingår i prislappsverksamheterna summeras enligt följande:

- Politik
- Infrastruktur
- Kultur och fritid
- Övrig utbildning
- Övrig omsorg
- Särskilt riktade insatser
- Affärsverksamhet

- Gemensamma verksamheter

Den tekniska budgetramen för dessa övriga verksamheter är baserad på faktisk budget 2024. Beloppen har sedan justerats med pris- och löneökningar till aktuellt års kostnadsnivå. Beloppen har också justerats utifrån tillkommande eller avgående kostnader för ränta och avskrivningar. Beloppen har slutligen räknats om till en summa per invånare och justeras varje år utifrån förändringar i invånarantal. De tekniska ramarna för övriga verksamheter är därmed alltid anpassade till kostnadsnivå aktuellt år och förändringar i befolkning.

6.2 Budgetberedningens arbete

Budgetberedningen har haft sex sammanträden under perioden 2024-03-12 – 2024-04-15.

Under budgetberedningens arbete har de finansiella förutsättningarna och de tekniska budgetramarna presenterats. Budgetberedningen har också fått föredragningar av områdeschefer samt VD för Bengtsfors Teknik AB.

Budgetberedningens arbete resulterade i ett budgetförslag från Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Kommunstyrelsens allmänna utskott har ställt sig bakom budgetberedningens förslag.

7 Driftsbudget

Teknisk ram för budgetåret 2025 och planåren 2026-2028 är beräknad i enlighet med beskrivning enligt avsnitt 6.1 ovan. I tabell nedan presenteras allmänna utskottets förslag till driftsbudgetramar per verksamhet. Resultat enligt teknisk ram är det utrymme som finns tillgängligt för politiska prioriteringar med ett nollresultat. För år 2025 uppgår det till 63,5 mnkr. I kolumnerna för prioritering ligger de politiska prioriteringar som föreslås för respektive år. För år 2025 uppgår det till 56,1 mnkr. Summan av teknisk ram och prioritering blir budgetförslag för respektive år. För år 2025 innebär det ett budgeterat resultat på 7,4 mnkr.

VERKSAMHET	TEKNISK RAM 2025	Prioritering 2025	BUDGET-FÖRSLAG 2025	TEKNISK RAM 2026	Prioritering 2026	BUDGET-FÖRSLAG 2026	TEKNISK RAM 2027	Prioritering 2027	BUDGET-FÖRSLAG 2027	TEKNISK RAM 2028	Prioritering 2028	BUDGET-FÖRSLAG 2028
POLITISK VERKSAMHET	9 038	-354	8 684	9 151	104	9 255	9 327	-281	9 046	9 508	-247	9 261
INFRASTRUKTUR, SKYDD MM	49 693	602	50 295	50 640	1 159	51 799	50 962	1 721	52 683	51 041	2 276	53 317
KULTUR OCH FRITID	22 441	279	22 720	22 506	530	23 036	22 814	780	23 594	23 133	1 029	24 162
FÖRSKOLA	40 210	18 562	58 772	38 413	16 709	55 122	37 973	16 709	54 682	38 190	16 709	54 899
FRITIDSHEM	10 546	3 080	13 626	10 424	3 080	13 504	10 386	3 080	13 466	10 293	3 080	13 373
FÖRSKOLEKLASS	5 547	1 434	6 981	5 228	1 434	6 662	4 937	1 434	6 371	4 780	1 434	6 214
GRUNDSKOLA	99 305	8 250	107 555	98 815	9 642	108 457	99 152	6 255	105 407	98 701	6 255	104 956
GYMNASIESKOLA	44 217	0	44 217	45 400	0	45 400	45 869	0	45 869	45 281	0	45 281
GYMNASIAL OCH GRUNDL. VUX INKL SFI	5 909	2 000	7 909	5 985	2 000	7 985	6 077	1 500	7 577	6 195	1 500	7 695
ÖVRIG UTBILDNING	31 213	42	31 255	31 603	79	31 682	32 186	117	32 303	32 773	155	32 928
ÄLDREOMSORG	185 240	14 599	199 839	192 924	14 599	207 523	203 070	14 599	217 669	213 682	14 599	228 281
LSS	54 880	-2 610	52 270	55 442	-2 610	52 832	56 570	-2 610	53 960	57 728	-2 610	55 118
IFO	44 012	8 547	52 559	44 472	7 500	51 972	45 386	7 000	52 386	46 325	6 000	52 325
ÖVRIG OMSÖRG	6 630	83	6 713	6 712	158	6 870	6 842	233	7 075	6 975	308	7 283
SÄRSKILT RIKTADE INSATSER	6 737	0	6 737	6 749	0	6 749	6 883	0	6 883	7 025	0	7 025
AFFÄRSVERKSAMHET	4 267	54	4 321	4 315	101	4 416	6 980	149	7 129	9 606	225	9 831
GEMENSAMMA VERKSAMHETER	43 944	1 530	45 474	45 491	1 562	47 053	43 072	1 601	44 673	41 240	1 610	42 850
ÖFÖRDELADE INVESTERINGAR (RÄNTA O AVSKRIVN)	0	0	0	0	0	0	2 625	0	2 625	5 221	29	5 250
SUMMA VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	663 831	56 098	719 929	674 269	56 047	730 316	691 111	52 287	743 398	707 697	52 352	760 049
FINANSVERKSAMHET INKL SKATT OCH GENERELLA	727 302		727 302	743 955		743 955	756 102		756 102	777 779		777 779
RESULTAT	63 471		7 373	69 686		13 639	64 991		12 704	70 082		17 730

Alla belopp i tkr.

Prioriteringar inom respektive verksamhet presenteras i budgetberedningens protokoll.

I nedan tabell visas driftsbudgetramar fördelade per nämnd.

DRIFTBUDGET (Tkr)				
	BUDGET 2025	PLAN 2026	PLAN 2027	PLAN 2028
Kommunfullmäktige	1 746	1 780	1 825	1 871
Kommunstyrelsen	718 001	727 932	738 756	752 729
Valnämnd	0	419	0	0
Myndighetsnämnd	182	186	192	197
Öfördelat	0	0	2 625	5 250
TOTALT NÄMNDER	719 929	730 316	743 398	760 048
FINANSFÖRVALTNING	-727 302	-743 955	-756 102	-777 779
ÅRETS RESULTAT	7 373	13 639	12 704	17 731

I tabellen nedan presenteras de finansiella poster som ligger till grund för beräknat budgetutrymme.

Finansförvaltning	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Egna skatteintäkter	-472 669	-485 729	-494 199	-505 370
Generella statsbidrag och utjämning	-262 086	-266 547	-270 830	-281 165
Pensioner	53 974	52 086	52 633	53 948
Arbetsgivaravgifter	111 059	114 724	118 510	122 421
Avtalsförsäkringar	460	475	490	507
Internräntetäkter	-10 147	-10 315	-10 652	-11 037
Intäkt PO-påslag	-148 280	-149 155	-152 570	-157 604
Borgensavgift	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Räntetäkter bank	-238	-143	-161	-178
Räntetäkt BEAB	-6 175	-5 950	-5 725	-5 500
Övriga fin intäkt	-300	-300	-300	-300
Räntekostnader	8 500	8 300	8 100	7 900
Totalt finansförvaltning	-727 302	-743 955	-756 102	-777 779

Belopp i tkr. Intäkter visas som negativa tal.

8 Balanskravsresultat och finansiell analys

Det budgeterade resultatet för år 2025 uppgår till 7,4 mnkr. Inga poster som innebär balanskravsjusteringar har budgeterats vilket innebär att även resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 7,4 mnkr. Det finns inte heller några tidigare underskott att återställa.

8.1 Resultatutjämningsreserv/resultatreserv

Kommunen har i enlighet med framtaget regelverk för resultatutjämningsreserv avsatt medel inom det egna kapitalet. Denna avsättning inom det egna kapitalet kan under vissa förutsättningar användas vid eventuella underskott för att ändå klara balanskravet. Denna reserv användes för att täcka underskott i samband med bokslutet för år 2023. Vid ingången av år 2025 väntas resultatutjämningsreserven uppgå till 52,4 mnkr.

Baserat på budgetförslaget kommer inte resultatutjämningsreserven behöva nyttjas under åren 2025-2028.

Från och med år 2024 är det inte längre möjligt att avsätta medel till resultatutjämningsreserv då den ersätts i lagstiftningen av en resultatreserv. Redan avsatta medel kommer dock att kunna nyttjas under en tioårsperiod. Den nyinrättade resultatreserven har en liknande konstruktion som resultatutjämningsreserven. Skillnaden består främst i att det finns en begränsningsregel som säger att den nya resultatreserven inte får bli större än 5 % av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det finns också en större frihet för kommunen att besluta om när resultatreserven ska användas. Riktlinjer för resultatreserven behöver beslutas av kommunfullmäktige under 2024. För år 2025 väntas 0,1 mnkr kunna sättas av till resultatreserven. För åren 2026–2028 uppgår den totala summan till 21,0 mnkr.

8.2 Reserveringar inom eget kapital

Som lösning för att hantera den gamla pensionsskulden intjänad före år 1998 (ansvarsförbindelsen) har kommunen valt alternativet att delvis placera medel på den egna balansräkningen. Beslutet innebär att reserven kommer att användas under åren 2019-2035 med mellan 1,1 mnkr och 1,9 mnkr per år. För år 2025 tas 1,8 mnkr i anspråk. Vid årets slut uppgår därmed medel avsatta för pensionsförpliktelser till 16,9 mnkr.

I samband med budget för år 2022 beslutades också att ur resultatet år 2021 reservera 10 mnkr för kommande investeringar inom äldreomsorgen. Det beslutades att en lika stor reservering skulle göras ur resultatet år 2022. Efter bokslut år 2022 finns totalt 20 mnkr reserverat. Pengarna finns som en öronmärkt del inom kommunens egna kapital.

8.3 Finansiell analys

Budgeterat resultat för år 2025 uppgår till 7,4 mnkr. Jämfört med budget 2024 är det en förbättring med 9,0 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 702,3 mnkr, en ökning med 10,3 mnkr eller 1,5 % jämfört med budget 2024. Avskrivningarna ökar med 1,1 mnkr eller 4,2 %.

Skatteintäkter och generella statsbidrag i budget 2025 uppgår till 734,8 mnkr. En ökning med 16,6 mnkr eller 2,3 %.

Ett mått på ekonomisk balans är driftskostnadsandel som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Redovisas en driftskostnadsandel under 100 % har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter.

I tabellen nedan redovisas driftskostnadsandel för kommunen.

Driftskostnadsandel	2025	2026	2027	2028
Verksamhetens kostnader och intäkter	95,6	94,4	94,6	94,2
Avskrivningar	3,7	3,7	3,6	3,5
Finansnetto	-0,3	0,1	0,1	0,1
Driftskostnadsandel	99,0	98,2	98,3	97,7

Driftskostnadsandelen visar att resultatet för år 2025 uppgår till 1,0 % av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag. För åren 2026-2028 är motsvarande andel 1,8 %, 1,7 % och 2,3 %.

8.3.1 Avstämning mot finansiella mål,

Till kommunfullmäktiges mål om en tydlig ekonomistyrning och god kontroll har två finansiella mål fastställts för budget 2025 (2026–2028).

Bengtstors kommun och kommunkoncern ska vid utgången av varje planperiod ha en förbättrad soliditet mätt över en åttaårsperiod. Under åttaårsperioden får inte soliditeten minska mer än tre år i följd.

Baserat på förslag till drifts- och investeringsbudget har soliditet beräknats för åren 2025-2028.

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Soliditet %	50,7%	51,2%	48,8%	47,9%	48,7%	50,0%	51,2%	52,9%

Värden för åren 2021-2023 baserat på balansräkning i bokslut respektive år. År 2024 utgörs av prognos och år 2025-2028 baseras på budget.

Av tabellen framgår att soliditeten vid planperiodens utgång uppgår till 52,9 % jämfört med 50,7 % år 2021 och soliditeten har därmed förstärkts under åttaårsperioden. Soliditeten minskar inte heller fler än tre år i följd under åttaårsperioden. Vid höstens budgetbeslut kompletteras avstämningen med bedömning av kommunkoncernen som helhet.

Bengtstors kommun ska ha ett resultat som är tillräckligt stort för att, mätt över en fyraårsperiod, självfinansiera kommunens investeringar. Undantag kan göras för långsiktiga investeringar överstigande 10 mnkr.

I tabellen nedan redovisas investeringsutrymme mätt som summan av årets resultat och årets avskrivningar jämfört med investeringsbudget.

(mnkr)	2025	2026	2027	2028	Summa
Resultat	7,4	13,6	12,7	17,7	51,4
Avskrivningar	27,4	28	27,8	27,5	110,7
Summa investeringsutrymme	34,8	41,6	40,5	45,2	162,1
Investeringsbudget	30,3	35,0	35,0	35,0	135,3

Av tabellen framgår att investeringsbudgeten är lägre än tillgängligt utrymme för samtliga år och investeringarna kan därmed självfinansieras. I planperioden finns inga investeringsobjekt som uppfyller kriterierna för undantag från kravet på självfinansiering.

9 Finansiella rapporter

9.1 Resultaträkning

Budgetförslaget ger följande resultaträkning för åren 2025-2028.

Resultaträkning Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter/kostnader	-710,5	-692,0	-702,3	-710,1	-724,0	-740,8
Avskrivningar	-33,6	-26,3	-27,4	-28,0	-27,8	-27,5
Verksamhetens nettokostnader	-744,1	-718,3	-729,7	-738,1	-751,8	-768,3
Skatteintäkter	460,9	463,3	472,7	485,7	494,2	505,4
Generella statsbidrag	264,7	254,9	262,1	266,5	270,8	281,1
Finansiella intäkter	10,5	7,2	10,8	7,8	7,6	7,4
Finansiella kostnader	-8,4	-8,7	-8,5	-8,3	-8,1	-7,9
Resultat före extraordinära poster	-16,4	-1,6	7,4	13,6	12,7	17,7
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	-16,4	-1,6	7,4	13,6	12,7	17,7

9.2 Kassaflödesanalys

Ovanstående budgetförslag ger följande kassaflödesanalys under planeringsperioden.

Kassaflödesanalys	Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan	Plan
Belopp i mnkr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Den löpande verksamheten						
Rörelseresultat före finansiella poster	-18,5	-0,1	5,1	14,1	13,2	18,2
Finansiella intäkter	10,5	7,2	10,8	7,8	7,6	7,4
Finansiella kostnader	-8,4	-8,7	-8,5	-8,3	-8,1	-7,9
Avskrivningar	33,6	26,3	27,4	28,0	27,8	27,5
Övriga justeringar för ej likvidpåverkande poster	0,8	0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Kassaflöde före förändring i rörelsekapital	18,0	25,0	34,7	41,5	40,4	45,1
Ökning/minskning varulager	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning korta fordringar	-4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning övriga korta skulder	12,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	26,6	25,0	34,7	41,5	40,4	45,1
Investeringsverksamheten						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-34,6	-42,6	-30,3	-35,0	-35,0	-35,0
Förändring av finansiella tillgångar	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-32,0	-39,9	-27,6	-32,2	-32,2	-32,2
Finansieringsverksamheten						
Förändring av låneskulder	10,9	14,9	-7,1	-9,3	-8,2	-12,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	10,9	14,9	-7,1	-9,3	-8,2	-12,9
Årets kassaflöde	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början	5,2	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7
Likvida medel vid årets slut	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7

9.3 Balansräkning

Ovanstående budgetförslag ger följande balansräkning under planeringsperioden.

Balansräkning	Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan	Plan
Belopp i mnkr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Tillgångar						
Materiella anläggningstillgångar	634,8	651,1	654,0	661,0	668,2	675,7
Finansiella anläggningstillgångar	108,4	107,5	106,6	105,7	104,8	103,9
Anläggningstillgångar	743,2	758,6	760,6	766,7	773,0	779,6
Omsättningstillgångar	116,5	114,7	112,9	111,0	109,1	107,2
Summa tillgångar	859,7	873,3	873,5	877,7	882,1	886,8
Eget kapital och skulder						
Eget kapital ingående balans	436,1	419,7	418,1	425,5	439,1	451,8
Årets resultat	-16,4	-1,6	7,4	13,6	12,7	17,7
Eget kapital	419,7	418,1	425,5	439,1	451,8	469,5
Avsättning för pensioner	5,7	6,0	5,9	5,8	5,7	5,6
Övriga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättningar	5,7	6,0	5,9	5,8	5,7	5,6
Långfristiga skulder	310,9	325,8	318,7	309,4	301,2	288,3
Kortfristiga skulder	123,4	123,4	123,4	123,4	123,4	123,4
Skulder	434,3	449,2	442,1	432,8	424,6	411,7
Summa eget kapital och skulder	859,7	873,3	873,5	877,7	882,1	886,8

10 Investeringsbudget

Kommunstyrelsens allmänna utskott lämnar förslag på investeringsbudget för år 2025 enligt nedan. Totalt investeringsbelopp uppgår till 30,3 mnkr. För år 2026-2028 sätts 35,0 mnkr av årligen i ännu ofördelat investeringsutrymme.

Investeringsbudget per verksamhet				
belopp i tkr	2025	2026	2027	2028
FRI TID OCH KULTUR	50			
Konst	50			
INFRASTRUKTUR, SKYDD	8 350			
Laddinfrastruktur	200			
Maskiner, fordon, inventarier räddningstjänst	1 200			
Byte av yttskikt (asfalt)	4 000			
Utbyte av vägbelysning, inkl stolpar	1 000			
Gång- och cykelvägar	1 500			
Lekutrustning	100			
Bryggor småbåtshamnar	100			
Svängbron	250			
PEDAGOGISK VERKSAMHET	1 920			
Maskiner och inventarier kost	1 000			
Inventarier BUFK	230			
NPF-anpassade klassrum	275			
Skytning och trafiksäkerhetsåtgärder Franserud	90			
Städutrustning skola/förskola	75			
Visningsteknik skola	250			
VÅRD OCH OMSORG	4 650			
Inventarier VOI	600			
IT-investeringar VOI	600			
Phonrolås - uppgradering	450			
Kylbil	1 000			
Brandlarm Solbacken	2 000			
ÖVRIG VERKSAMHET	15 300			
IT-investeringar gemensamt	3 000			
Fastighetsåtgärder, inkl energi	8 000			
Lås, larm inpassering	750			
Dränering kommunkontor	800			
Golv och toaletter kommunkontor	500			
Ojeavskiljare BUMA	250			
Energiinvesteringar, inkl solceller	2 000			
Ofördelat		35 000	35 000	35 000
Ospecificerat investeringsutrymme		35 000	35 000	35 000
Totalsumma	30 270	35 000	35 000	35 000

11 Beslutsförslag

Mot bakgrund av ovanstående tjänsteskrivelse jämte bilaga föreslås kommunfullmäktige besluta

att fastställa budget för år 2025 (2026-2028) i enlighet med resultaträkning enligt följande:

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Belopp i mnkr	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Verksamhetens intäkter/kostnader	-710,5	-692,0	-702,3	-710,1	-724,0	-740,8
Avskrivningar	-33,6	-26,3	-27,4	-28,0	-27,8	-27,5
Verksamhetens nettokostnader	-744,1	-718,3	-729,7	-738,1	-751,8	-768,3
Skatteintäkter	460,9	463,3	472,7	485,7	494,2	505,4
Generella statsbidrag	264,7	254,9	262,1	266,5	270,8	281,1
Finansiella intäkter	10,5	7,2	10,8	7,8	7,6	7,4
Finansiella kostnader	-8,4	-8,7	-8,5	-8,3	-8,1	-7,9
Resultat före extraordinära poster	-16,4	-1,6	7,4	13,6	12,7	17,7
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	-16,4	-1,6	7,4	13,6	12,7	17,7

att fastställa rambudget per nämnd och verksamhet enligt avsnitt 7

att fastställa investeringsbudget enligt avsnitt 10

att kommunstyrelsen har möjlighet att omdisponera drifts- och investeringsmedel under pågående budgetår

att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på hur måltidsportionskostnaden kan anpassas för att harmonisera med våra grannkommuner

att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på förändrad ledningsfunktion förskola i.o.m att det är en enhet färre

att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på förändrad ledningsfunktion grundskola då ledningsfunktion kan samordnas i.o.m. att det finns små enheter

att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram modell för införande av internhyror från år 2025

att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram modell för införande av interndebitering avseende fordonsverksamheten

att fastställa budget år 2026-2028 som planeringsunderlag i kommunens rullande planering

att följa Sveriges kommuner och landstings rekommendationer avseende nivå på internräntan

att fastställa samtliga mål under avsnitt 4.1 ovan som mål med betydelse för god ekonomisk hushållning för år 2025 och att målen under avsnitt 4.2 ska utgöra kommunens finansiella mål för år 2025

att fastställa kassaflödesanalys enligt avsnitt 9.2 som planeringsunderlag i kommunens rullande planering

att fastställa balansräkning enligt avsnitt 9.3 som planeringsunderlag i kommunens rullande planering

Göran Eriksson
Kommundirektör

Peter Johansson
Ekonomichef

Katrin Sandberg
Bitr. kommundirektör

Bilaga: Budgetberedningens protokoll